

NICOLAE M. CONSTANTINESCU

Banu Rădulescu – Remember

Readuc astăzi în memoria dumneavoastră pe cel care a fost timp de 74 de ani Banu (Șerban) Rădulescu.

Născut în 12 februarie 1924 la București, deci cu 12 ani mai mare ca mine – dar iată că eu la cei 86 de ani ai mei am depășit cu exact 12 ani anii pe care i-a petrecut el pe pământ – deci acest Vărsător a fost doctor, poet, prozator, memorialist, creatorul Fundației Culturale Memoria și revistei *Memoria - revista gândirii arestate*. Zodia Vărsătorului, în care el s-a născut o cunosc destul de bine. În afară de Banu, fiul meu cel mare s-a născut, în 11 februarie, iar primul meu șef – dr. Victor Climescu – era născut în aceeași zi. Nativii din zodia Vărsătorului sunt cei mai liberi în gândire și cei mai nonconformiști dintre toate semnele zodiacului. Sunt idealiști și visători, prietenoși, umani, originali, inventivi, independenți și vizionari, cu o mare doză de naturalețe. Mulți sunt deschizători de drumuri, vorbesc deschis și sunt generoși. Cel mai mare preț în viață îl pun pe libertate și așa ne explicăm de ce Banu Rădulescu a fost un critic necruțător al orânduirii comuniste, pe care, din păcate, nu a văzut-o dispărută atunci când ne-a părăsit în 1998.

Așa se explică versurile lui din poezia „Autoportret”:

*Curg vreo zece vieți prin mine,
Și de toate mi-e rușine*

Fiindcă – spunem noi – nu a apucat să

trăiască într-o Românie a Românilor, administrată de Români patrioți, într-o Românie Regală, într-o Românie respectată, decât în primele două decenii ale vieții lui, după care țara noastră a intrat sub jugul comunist.

Există câteva perioade semnificative în biografia lui:

- perioada în care a fost elev bursier la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu, după moartea tatălui său, liceu pe care l-a absolvit în 1943. Acest liceu a fost vestit în

perioada interbelică pentru calitatea absolvenților – și aceasta până la venirea rușilor și schimbarea profesorilor. Astfel între elevi s-a dezvoltat un spirit camaraderesc și de recunoaștere a valorilor, nemai-întâlnit într-un asemenea grad în alte licee din România. Dacă un elev era prins că își „turna” alt coleg, era izolat de restul clasei și obligat să se mute la alt liceu. La formarea acestei atitudini tranșante au contribuit din plin și profesorii, adevărați îndrumători spirituali ai elevilor. Este interesant de semnalat că majoritatea diplomaților, a oamenilor cu funcții de răspundere din România interbelică, a unora dintre oamenii de cultură, ca să nu mai vorbim de ofițerii superiori au fost absolvenți ai Liceului de la Mănăstirea Dealu. De exemplu Mircea Carp a absolvit tot Liceul de la Mănăstirea Dealu.

Profesorul de limba română, marele eminescolog Augustin Z. N. Pop constată talentul scriitoricesc al lui Banu Rădulescu și îl îndrumă la concursul „Tinerimii Române” unde debutul literar și-l face la 13 ani cu o schiță, urmată de poezii și proză scurtă, pentru care primește mai multe premii literare. Debutul publicistic și-l face cu o schiță publicată în revista *Flamuri* în 1936.

Un alt moment important în viața lui Banu este întâlnirea cu Gr. T. Popa – profesor de Anatomie la Facultatea de Medicină din București, la catedra căruia el a fost preparator, după ce intrase la Institutul Medico-Militar, fiindcă acolo nu plătea taxă. De la această mare figură a medicinei românești, Banu a învățat că alături de materia din care este făcut corpul uman, există și spiritul, partea nevăzută a omului, care reprezintă legătura noastră cu Dumnezeu. După ce Gr. T. Popa și-a susținut conferința: „Morală creștină și timpurile

actuale” la Ateneul Român în 15 aprilie 1947, a fost urmărit de Siguranță, care a vrut să-l aresteze, dar a fost apărat, în clădirea facultății, de studenți și de colaboratori printre care se afla și Banu Rădulescu.

Acești primi doi piloni – unul moral și celălalt creștin – au fost definatorii pentru evoluția lui Banu Rădulescu și explică de ce a intrat în colimatorul Siguranței. Deja din anul II de facultate el a fost arestat pentru scurt timp întrucât scrisese niște epigrame, în care îi persifla pe Dej, pe Ana Pauker și pe Vasile Luca. Este achitat în 1947, dar scos din armată. În 1948 este arestat din nou sub acuzația de tentativă de trecere frauduloasă a frontierei și condamnat la 10 ani închisoare, fiind, probabil, considerat recidivist. Trece prin închisorile din Constanța, Văcărești, Jilava, Caransebeș, Pitești, unde scapă ca prin minune de „reeducare”, apoi Gherla și Canal, fiind eliberat în 1954.

În închisoare fiind, își desăvârșește principiile etice și creștine după care s-a condus toată viața, dar fără să facă prea mult caz, în urma unor îndelungate discuții cu Petre Țuțea și cu Ernest Bernea.

Pus în libertate își termină studiile universitare de abia în 1956, când își susține și Examenul de Stat. Este iarăși arestat temporar în timpul revoltei din Ungaria, după care i se permite să lucreze ca medic la Geoagiu. Se transferă la București, dar, bolnav de plămâni, decide să renunțe la cariera medicală și se dedică exclusiv literaturii. De abia în 1967 i se publică un prim volum de poezii, după care devine membru al Uniunii Scriitorilor și publică în următorii ani mai multe volume de proză. Volumul *Nimic despre fericire*, scris în 1984, a fost răsplătit cu Premiul Asociației Scriitorilor din București.

După 1989 m-am întâlnit cu Banu la Alianța Civică, i-am povestit despre grozăviile pe care mi le spusese la sfârșitul lui decembrie 1989 un fost deținut politic, care făcuse închisorile comuniste; Banu mi-a spus că le știa pe toate – unele chiar pe pielea lui – și am hotărât că trebuie să le aducem la cunoștința marelui public, și în primul rând a tinerilor. M-a chemat la el după câteva săptămâni și mi-a comunicat hotărârea lui de a scoate o revistă, intitulată *Memoria - revista gândirii arestate*, la care eu am aderat pe loc.

Mărturisesc că în martie 1995, când a vrut să organizeze o conferință la Muzeul Țăranului Român dedicată împlinirii a 50 de ani de la 6 martie 1945, zi în care s-a oficializat orânduirea comunistă în România și m-a rugat să țin o conferință cu titlul „6 martie 1945 - ziua gândirii arestate la poporul român”, întâi l-am refuzat. L-am spus, vorba poetului că „de-atâtea neîmpliniri, suntem prea plini”, că noi vorbim degeaba, fiindcă la putere sunt tot „foștii”. Era la sfârșitul lui februarie 1995 când la TVR s-a prezentat un episod din „Memorialul Durerii”, în care elevii din clasa VIII-a veche (actuala clasă a XII-a) auzind la Vocea Americii îndemnuri la rezistență, s-au hotărât să plece în munți la partizani. Cineva a „trădat” și pe un versant al Făgărașului au fost toți „ciuruiți”. Lucia Hossu-Longin vorbește cu o bătrână, sora unuia dintre elevi și-i cere să-i povestească faptele. Bătrâna cu colțul basmalei peste gură îi spune: „apăi l-au dus pe Andrei al nostru (Andrei Hașu) la Făgăraș la „casa rece” (nume dat de localnici clădirii unde era morga). 5 zile m-am rugat de milițianul care-l păzea să-mi dea voie să-l grijesc, că doar era mort, și nu m-a lăsat. Dar vedeți, doamnă, românii nu sunt oameni, fiindcă se vând”. Vorbele astea

spuse în pragul casei de o bătrână din Făgăraș m-au lovit în moalele capului. M-am așezat la masa de scris și am scris cuvântarea pe care am intitulat-o „6 martie 1945 - ziua demnității arestate la poporul român”. Am dat nenumărate exemple de oameni care și-au trădat țara trecând de partea comuniștilor sau de oameni lași. Mi-am prezentat cuvântarea, iar când am terminat, în sală s-a așternut liniștea. După 15-20 de secunde, în care eu am avut primul atac de tahicardie paroxistică din viața mea, toată sala s-a ridicat în picioare și m-a aplaudat. Din păcate turburările de ritm au continuat, și după 5 ani a trebuit să mi se pună un stimulator cardiac.

Ca să termin într-o notă mai optimistă, permiteți-mi să citesc câteva cuvinte din prefața pe care am scris-o la volumul lui de poezii și pe care am intitulat-o: „*Sufletul lui Banu Rădulescu trăiește*”:

„Câte fațete are sufletul omului, le poți cunoaște doar când devine poet. Fiindcă dacă este ceva particular poezilor, ceva propriu, ceva numai al lor, este modul cum se deschid ca florile dimineța și se oferă cititorului.

Hâtru și duios, viforos și blând, atent și cu ochii în zare, îndrăgostit și încruntat, Banu ne plimbă prin neliniștile lui, dar și prin certitudinea morții:

*Nici s-o vezi nu se va poate,
Ea nu e și e în toate.*

Sufletul lui Banu este la fel de viu și în poeziile și în proza lui, dar și în paginile revistei *Memoria*“, care-i dedică această manifestare.

Dumnezeu să-l odihnească !
Vă mulțumesc pentru atenție.

București, martie 2022